TRANSMIGRAŢIA LUI PHILIP K.

— “The Transmigration of Philip K.” 1985 —

de Michael Swanwick

Traducerea: Mihai-Dan Pavelescu

Philip K. a fost îngropat în mormântul care-l aşteptase toată viaţa. Era doar jumătate dintr-un loc de veci dublu, iar în cealaltă jumătate era îngropată sora lui geamănă, care murise la naştere.

Toată viaţa lui ea îl aşteptase cu răbdarea nefirească a morţilor. Acum, când ultima lopată de pământ fusese azvârlită peste sicriul său, ultima rugăciune se risipi în văzduh şi ultima bocitoare plecase din cimitir, circuitul era complet. Energia trecu între frate şi soră. În sfârşit, putea începe.

Sfârr - bzz - clic.

Robotul înainta pe stradă. Un genunchi cromat apărea cu regularitate de sub trenciul boţit, scânteind în razele soarelui. Oţelul perfect lustruit sclipea deasupra adidasului încheiat neglijent. Chipul lui era un ovoid neted, întrerupt doar de două oculare telescopice, acolo unde ar fi trebuit să fie ochii, şi grila rotundă a difuzorului drept gură. Purta o pălărie cu boruri, trasă jos peste lentilele ochilor.

Din sufragerie, Sandy Pankopf privea terorizat apropierea robotului. Acesta înclină capul când trecu pe lângă lăptar, iar lăptarul zâmbi şi-l salută. Nu poate fi adevărat, se gândi Pankopf. Nu iarăşi. Nu pentru a cincea oară la rând.

Robotul se îndrepta spre casa lui. Trăgând cu ochiul dinapoia perdelei, Pankopf se întrebă dacă ştia că el se afla acolo. Niciodată nu dăduse vreun semn că ar fi fost conştient de asta. Cine ştia însă ce puteri avea? Detectori cu ultraviolete sau infraroşii. Oculari cu raze X.

Acum doamnă McMurtry, vecina lui, îşi îndreptă spinarea de lângă stratul de flori şi, ştergându-se pe mâini, se răsuci să ia o altă panseluţă din tava de alături. Îl zări pe robot şi zâmbi. Robotul se întoarse către ea şi rosti pesemne ceva spiritual - din locul unde se ascunsese, Sandy nu putea auzi - căci femeia lăsă capul pe spate şi râse.

Robotul ajunsese la poarta curţii lui. Se opri la cutia poştală. Folosind o mână metalică tot atât de perfect articulată cât şi una adevărată, scotoci înăuntru. Scoase un teanc de scrisori, pe care Pankopf le lăsase pentru poştaş şi examină pe rând fiecare scrisoare, ţinând-o înaintea ocularelor pentru o cercetare prelungă şi scrutătoare. În cele din urmă, opri o scrisoare, le puse pe celelalte în cutie, închise uşiţa şi ridică steguleţul care-l anunţa pe poştaş că are scrisori de ridicat.

Apoi - servomotoarele zumzăind încetişor doar pentru ele - se întoarse şi plecă, păşind pe trotuar de parcă era stăpânul oraşului.

Puţin înainte de-a dispărea după colţ, din curtea din spate apăru Spot, câinele lui Pankopf. Robotul se opri să-l mângâie pe cap. Spot scoase limba şi legănă coada.

Sfârr - bzz – clic

Ceața cenușie pătrundea din nou. La început doar o limbă sau două, intrând pe ușă și pe sub pervazul ferestrei, dar Dorff știa că în curând aveau să fie mai multe. Asta avea să se întâmple.

— L-am prins pe Pankopf la telefon, spuse domnișoara Goodbody.

— Mulțumesc. Dorff ridică receptorul și privi în tubul catodic. Pankopf, netrebnicule, de ce nu ești la muncă?

Pe ecran, Pankopf arăta chiar verde.

— Azi întârziu puțin, șefule. Tocmai ieșeam.

— Ar fi bine să te grăbești, mârâi Pankopf. Slujba ta e în pericol. Atârnă de un fir de ață. Închise, și ecranul se stinse. Iisuse... Ai văzut ce telefon avea? Una din chestiile alea negre, fără nici un buton, doar cu - cum îi zice? - disc.

Ceața continua să pătrundă. Uneori se părea că întregul birou era umplut de ceață. Funcționarii de la locurile lor începuseră să putrezească - prin ușa deschisă le putea zări pielea sură desprinzându-se de pe țeste, hainele desprinzându-se pe trupurile scofâlcite. Semănau cu desenele de stafii din vechile benzi desenate.

— Nu-nțeleg de ce-l mai cocoloșești pe amărâtul ăla, rosti domnișoara Goodbody. Dacă ar fi fost după mine, de mult i-aș fi făcut vânt.

Dorrf o privi. Se transforma într-un mod subtil pe care nu-l putea încă defini. Uneori ceața făcea din oameni mutanți cu aspect de porc, sau monștri cu tentacule. Alteori îi involua, în brute preumane.

— „Amărâtul" ăla, cum îi spui tu, rosti el cu răceală, este tot ce mai stă între noi și haos. N-are decât să creadă că trăiește in 1956, cu Eisenhower în Casa Albă și Popeye la televizor, dar controlează realitatea mai ferm decât oricine altcineva. Știi câte anulări au fost în cartierul lui anul ăsta? Nici una. Jumătate dintre ei nici nu-și dau seama exact care-i problema. Ei cred că-i ceva ce ni se întâmplă doar în Cambodgia, sau Nebraska, sau Dumnezeu știe unde.

Ceața se înfășură în jurul domnișoarei Goodbody. Fata se aplecă înainte, o siluetă neclară, tainică. Ochii ei erau doi tăciuni roșii.

— N-ai nevoie de el, rosti ea. Ssscapă de el. Lasssă-l în bătaia vântului. Se aplecă mai aproape, și răsuflarea ei era o adiere rece din mormânt: Azvârle-l. Sssfârtecă-i burta, șșși lasssă-mă sssă-i mănânc măruntaiele pentru tine.

— Te rog să termini imediat, domnișoară Goodbody! se răsti Dorff. Îi arătă ușa: Cred că n-ai făcut încă corespondența.

Când rămase singur, bărbatul oftă și-și scoase ochelarii, frecându-și rădăcina nasului cu două degete. Totul se ducea dracului, și-i rămăsese numai Pankopf. După moartea lui Philip Kingsley, toată nebunia stătea pe umerii unui amărât de paranoic.

La ușă răsună o ciocănitură, și intră un robot.

— Conform instrucțiunilor dumneavoastră, domnule, am extras acest obiect, rosti el şi puse o scrisoare pe masă.

— Bun, bun. Dorff o privi - altă cerere de demisie. O strecură în sertar, alături de celelalte. Suntem în siguranță pentru cel puțin încă o zi. Ridică privirea: Nu crezi c-o să aibă curajul să nu se mai prezinte, nu?

— Nu, domnule, răspunse robotul. Opinez că nu. Nu este ceea ce dumneavoastră ați numi un individ încrezător în sine, iar dumneavoastră reprezentați pentru el o figură paternă. Înainte de a se putea convinge să vă sfideze, va trebui mai întâi să soluționeze chinurile sale interioare.

Grozav, se gândi Dorff. Pankopf salvează lumea, iar eu îl sperii şi tracasez. Asta-i meseria mea. Să mă asigur că n-o să fie în stare să-mi azvârle în față nenorocita lui de slujbă.

Făcu semn robotului să plece. Era lucios, strălucitor. Se părea că ceața nu afecta automatele în aceeaşi măsură ca pe oameni. Poate pentru că ele erau viața anorganică şi nu erau supuse inevitabilei descompuneri entropice a protoplasmei. Sau poate motivul era că oamenii simțeau îndoiala, durerea şi vina, pe când anorganicele nu.

Cu siguranță era ceva la care să te gândeşti.

Dar când trase sertarul ca să mai privească o dată scrisorile, acestea se dezintegraseră deja în resturi mucegăite. Dorff închise grăbit sertarul, cu o mână palidă, brusc devenită leproasă şi subțire. Ceața cenuşie se strânse în jurul lui.

Era tot mai greu să ții totul laolaltă.

— Să ştii că-i duc dorul bătrânului Phil, zise Pankopf.

— N-ai nici o treabă? mormăi Milligan.

Totuşi îşi împinse scaunul îndărăt şi se rezemă de spătar, cu disponibilitatea de a discuta tipică irlandezului. Deşi era american din generația a cincea, sau aşa ceva.

— Eu nu l-am prea cunoscut pe Phil Karlton. El a scris cântecele alea pentru reclamele la guma de mestecat pe care le faci tu, nu?

— Rime de Mestecat, spuse Pankopf. Aşa le spuneam noi. Rime de Mestecat pentru Mestecăi. Să ştii că nu-i aşa uşor pe cât se pare. Dorff avea nişte idei cam trăsnite despre reclame, şi ne dădea câte şase cuvinte anumite să le punem în cântecele. Să ştii că habar n-ai ce înseamnă viața până nu-ncerci să bagi „Chevrolet Cordoba” şi „circ glaciar” în aceeaşi strofă.

— Hopa! Milligan se aplecă grăbit deasupra biroului. Vine înălțimea sa.

Domnişoara Goodbody se apropie de Pankopf cu un teanc de hârtii în mână.

— Nu erai la locul tău, rosti ea acuzatoare. Apoi: Astea toate trebuie refăcute. Domnul Dorff nu-i mulțumit de ele.

Posomorît, Pankopf începu să răsfoiască hârtiile. Se opri la una care începea *Nebun după roata-de-vis, Marie...*

— Asta ce-are? Se scandează perfect.

— Da, dar în pronunția franceză Marie rimează cu Paris. Domnul Dorff nu doreşte pronunție franceză. El vrea ca Paris să rimeze cu vis.

— Dacă fac aşa, cuvântul „roată” trece în versul următor şi dă totul peste cap!

— Asta-i problema ta! replică cu răceală domnişoara Goodbody. *Toate* sunt problema ta. Şi în mod confidențial, pot spune că domnul Dorff nu este prea încântat de rezultatele tale din ultima vreme. Îți sugerez să te pui pe treabă. Ştii bine că poți fi înlocuit de un dicționar de rime.

— Dobitoci, murmură pe când fata se îndepărtă.

Milligan îi studia cu interes posteriorul.

— Ți-ar place s-o muşti nițel? rânji el. Apoi, înhățându-şi pălăria, adăugă: Haide. Câteva ore n-o să te controleze. Hai s-o ştergem până vizavi la o bere.

După câteva ore, continuau să bea. Masa le era ticsită cu sticle goale de Iron City. Pankopf privi pe fereastră.

— Ce ceața nenorocită...

Milligan se cutremură şi se ghemui peste pahar. Pe măsură ce ceața se îndesea, Bob Milligan devenise din ce în ce mai posac şi tăcut, iar acum se scufundase cu totul în jalea celtică. Era destul de plictisitor; dacă Pankopf n-ar fi fost pe jumătate beat, l-ar fi părăsit de mult.

Un bărbat se desprinse din ceață. Era înalt şi slab, şi purta un trenci Burberry şi o pălărie cu boruri tari. În lumina slaba aducea mult cu Humphrey Bogart. Uşa se închise tăcută în urma lui, şi el se îndreptă spre masa celor doi. Trecând pe sub o reclamă fluorescentă pentru Budweiser, chipul îi fu luminat pentru o clipă în roşu.

— Phil! exclamă uluit Pankopf. Phil Korzinski!

Capul lui Milligan tresări. Palid, se răsuci în scaun.

— Iisuse, Phil, toți te credeam mort, rosti fericit Pankopf. Dar Korzinski îl ignoră. Strecură o mână în trenci şi vorbi cu glas scăzut:

— Ridică-te Milligan. A venit ziua socotelii.

Cu un horcăit disperat, Milligan sări în picioare şi încercă să fugă. Scaunul se răsturnă.

Mâna lui Korzinski ieşi fulgerător, ținând un cartonaş alb, întinse lui Milligan care îl apucă temător cu ambele mâini. Încet, bărbatul înclină capul să citească ce scria pe cartonaş. Ochii i se holbară de groază, şi un spasm îi străbătu întregul trup.

Căzu mort la picioarele lui Korzinski.

Korzinski mai înaintă un pas şi băgă ceva în palma lui Pankopf - două pilule albe, fiecare fiind încrustată cu PK - 47.

Sandy privi în ochii vechiului său prieten. Ochii aceia aveau o căutătură ciudată. Poate, compasiune.

— Rareori lucrurile sunt ceea ce par, zâmbi blând Korzinski. Apoi se întoarse şi păşi în ceață.

Pankopf se uită spre cadavru. Nu exista sânge. Dar şocul căderii spărsese țeasta lui Milligan, şi prin fisură scânteiau LED-uri minuscule şi rotițe argintii rotindu-se lent.

Bob Milligan era un robot.

Pentru o clipă, Pankopf rămase stupefiat. După aceea, punând PK - 47 în buzunar, se aplecă şi ridică micul cartonaş alb cu care Korzinski îl ucisese pe Milligan. Rămăsese pe pieptul robotului, cu fața albă în sus. Îl întoarse. Citi:

BANG

Eşti mort.

Ceva începea să se lege.

O clipă după orgasmul lui Dorff, domnişoara Goodbody se ridică de pe trupul vlăguit al superiorului ei şi anunță brusc:

— Milligan e mort.

Dorff nu înțelese imediat despre ce era vorba. Apoi îşi aminti de telemetrie. Până şi aici, în intimitatea luxosului său apartament, domnişoara Goodbody era cuplată în afacerile de la birou.

— Avem griji mult mai mari, răspunse el. Azi era gata să pierdem Parisul. Ca să nu mai zic de roți. Milligan nu-i decât un robot. Poate fi reparat şi trimis la slujbă chiar mâine.

— Nu va fi acelaşi lucru, replică domnişoara Goodbody.

Coborî din pat, îşi luă sutienul şi-l îmbrăcă, încheindu-l în față. Apoi îl răsuci în jurul trupului şi-şi strecură brațele sub bretele. Îl strânse şi-l potrivi.

— Dacă există vreo discontinuitate a funcției mintale, personalitatea moare. Mintea re-trezită poate gândi la fel, acționa la fel, avea aceleaşi amintiri. Dar asta nu-i o consolare pentru personalitatea care a murit.

— Sofisme, pufni Dorff. O diferență care nu constituie nici o diferență nu-i câtuşi de puțin diferență.

— Nu? Femeia se îndreptă spre el, îmbrăcată doar cu sutienul. Pune-te în locul lui. Să ne închipuim că ai fost clonat şi că copia fizică perfectă a ta există, vie, dar ne-trezită. Să ne mai închipuim că este posibil să înregistrăm toate amintirile tale şi să le programăm în această clonă a ta. Apoi să zicem că te sugrum..., îşi puse mâinile în jurul gâtului bărbatului, atingând între ele vârfurile degetelor mari şi arătătoare, ...şi trezesc această

clonă. Pentru restul lumii, ar fi aceeaşi persoană dintotdeauna. Dar pentru tine - cel *mort* - diferența e foarte mare.

Dorff nu răspunse. Nu putea. După un minut, domnişoara Goodbody desfăcu mâinile şi corpul mort căzu pe pat. Ea aprinse o țigară, dar nu se îmbrăcă.

În scurt timp, roboții pe care-i chemase mai înainte intrară cu clona lui Dorff pe o targă. Schimbară cadavrul cu clona, şi implantară amintirile industriaşului mort. Domnişoara Goodbody examină banda implantată, rupse o bucățică cu unghiile ei lungi şi supraveghe operația.

Roboții plecară. Domnişoara Goodbody stinse țigara şi-şi căută poziția. Pe fruntea clonei pulsa o venă. Se deşteptă.

— Milligan nu-i decât un robot, spuse Dorff. Poate fi reparat şi trimis la slujbă chiar mâine.

Domnişoara Goodbody înălță din umeri.

— Nu uita că şi eu sunt un robot, zâmbi ea ciudat.

Un fior straniu îl străbătu pe Dorff. Nu, îşi spuse el. Nu, nu eşti un robot. Eşti cu totul altceva.

Dar se temea să se gândească ce anume.

Sfârr - bzz - clic

Aproape că m-am obişnuit, se gândi Pankopf, pe când robotul dispăru după colț, ținând în pumnul său mecanic ultima scrisoare de demisie. Îşi desfăcu ziarul, examină prima pagină - o declarație a lui Dulles despre submarinele nucleare, o fotografie cu Ike pe terenul de golf – şi telescopul sună. Se întinse să răspundă, apoi se opri.

La dracu', îşi spuse. E tot Dorff. Mai bine plec şi, dacă mă întreabă, îi spun că ieşisem când a început să sune telefonul. Simțindu-se de-a dreptul neînfricat, lăsă ziarul şi ieşi din casă.

Doamna McMurtry era aplecată deasupra straturilor de flori.

— Bună dimineața, domnule Pankopf, rosti ea voioasă.

Apoi se încruntă şi smulse din pământ un mănunchi de fire albastre şi roşii.

— Ai mai văzut aşa ceva? Sunt peste tot. Țâțâi din buze: Şi doar de azi dimineață.

În mod inexplicabil, rădăcinile subțiri ca nişte sârme îl tulburau. Pankopf scutură din cap.

— Ah, am ceva pentru dumneata. Doamna McMurtry scoase un plic din buzunarul şorțului. Un anume domn Philip Kamin m-a rugat să ți-o dau.

Cu mâinile tremurând, bărbatul rupse plicul. Pe foaia dinăuntru scria: *Deşteaptă-te, Sandy! Esti în mare pericol. Nu te încrede în Goodbody sau Milligan. Dorff e de treabă, dar e dezinformat. O să fac tot ce pot pentru*

tine, dar în cele din urmă tot noi rămânem. Aşa-i? Te sfătuiesc să iei imediat pilulele alea. Era semnat Phil.

Phil, se gândi. Bunul şi mortul lui prieten. Dar şi Milligan îi fusese prieten. Dacă Phil era într-adevăr de partea lui, ridicându-se din mormânt pentru a-i trimite o doză de adevăr pur, de ce-l ucisese pe Milligan?

Întoarse biletul. Pe cealaltă parte era un post-scriptum. P.S. *Oh, deşteaptă-te, Sandy. Milligan nu-i prietenul tău. El şi domnişoara Goodbody se joacă pe rând cu tine. Nu te lăsa păcălit. Şi fruntea sus - lucrurile merg şi-aşa destul de rău, ca să te mai bosumfli şi tu. PK.*

Doamna McMurtry îl privea cu atenţie.

— S-a întâmplat ceva, scumpule? întrebă ea cu un ton matern.

— Nu, nu, răspunse grăbit, împăturind scrisoarea. Totu-i perfect. Pilulele îi atârnau parcă mai grele în buzunar, dar încă nu era pregătit să le înghită.

Phil vrea să-mi ridice moralul, se gândi. El e mort şi crede că privesc situaţia cu prea mult pesimism.

Era un gând deprimant.

Dorff participă la o teleconferinţă la prima oră din dimineaţa aceea. Era aşezat în capul mesei de conferinţe, când teleroboţii - anorganici uriaşi, mătăhăloşi, cu ecrane TV în locul capetelor - intrară greoi şi luară loc. Imaginile îndepărtaţilor lor conducători, retransmise prin sateliţi din ţările de origine, pâlpâiau albastre pe ecrane.

Erau prezenţi Senior Velasquez din Argentina, Herr Altemeister din Deutscherepublik şi Jerome Hunt din Africa de Sud.

Absenta comisarul Gavronsky, care dirija cei doi menţinători din Republicile Sovietice Socialiste. Circulau zvonuri despre un alt menţinător în China, dar oficialităţile comuniste de acolo refuzau să confirme sau să comenteze.

Jerome Hunt deschise discuţia, dregându-şi glasul şi anunţând:

— N-am terminat cu paralela dintre menţinătorii noştri şi noţiunea cabalistică a celor şapte oameni drepţi care menţin lumea înaintea ochilor Domnului.

Un cer de suspine trecu printre teleroboţi. Hunt era un bărbat slab, ce părea subnutrit, dar avea suflet de savant. Adeseori Dorff se gândea că sud-africanul îl privea pe menţinătorul ţării sale doar ca pe o ocazie de-a ţine o nesfârşită serie de discursuri asupra fenomenologiei.

Şi-apoi, poate că era pur şi simplu stânjenit de faptul că menţinătorul lor - o femeie grasă, jovială, abia trecută de cincizeci de ani - era de culoare. Poate că acesta era modul lui de-a evita confruntarea cu implicaţiile acestui fapt.

— Continuă, încuviinţă Dorff.

Telerobotul lui Hunt ridică un teanc imaginar de foi şi le răsfoi.

— Dacă acceptăm, ca ipoteză de lucru, că realitatea este menținută prin consens, deci prin *percepția* noastră asupra ei, atunci trebuie să mai acceptăm că problema, nu numai a puținilor aleşi - menținătorii noştri - ci a fiecăruia dintre noi, este de a menține realitatea. Într-un mod oarecum similar, cei din evul mediu susțineau că virtutea era datoria tuturor, chiar dacă în forma ei pură era etalată numai de puținii aleşi. De către „sfinți", dacă doriți.

Astfel, abandonând controlul câtorva menținători, traversăm o prăbuşire nervoasă colectivă. O retragere în masă dinaintea responsabilității existenței.

În vreme ce Hunt continua monoton, Dorff simți cum atenția i-o lua razna. Observă că telerobotul lui Velasquez începuse obişnuita agitație. Era imposibil de spus ce anume se întâmpla în mod precis, dar se părea că bărbatul rupea creioane, unul după altul. Sute de creioane la fiecare întrunire.

— Imperativele teologice sunt...

Dorff se întrebă curios dacă era posibil ca Velasquez să rupă *cu adevărat* creioane. Poate că avea o secretară care-l aproviziona permanent cu nenumărate cutii de creioane perfect ascuțite.

Şirul gândurilor îi fu spulberat de deschiderea violentă a uşii sălii. Un nou telerobot se năpusti înăuntru. Pe ecran clipea figura comisarului Gavronsky. Ceilalți teleroboți ridicară privirile, murmurând enervați. Gavronski îi reduse pe toți la tăcere, fluturând un braț metalic.

— Olga e pe moarte! anunță el.

Se înălță un cor de proteste. Imposibil, îşi spuse Dorff. Olga era tânără şi sanătoasă, ba chiar atletică şi era cea mai sensibilă dintre menținătorii cunoscuți. Ochii ei erau de un albastru limpede şi străveziu cărora nu le scăpa nimic. Cum putea să fie pe moarte?

— Medicina sovietică e cea mai bună din lume! răspunse furios Gavronsky la acuzația cuiva. Nu-i o problemă fizică. Şi-a pierdut încrederea în ea. O iubire neîmpărtăşită. Persoanele responsabile au fost...

Telerobotul său se dezintegră în pulbere.

— Deci, rosti Jerome Hunt cu o satisfacție morbidă. Acum în lume au rămas numai *şase* oameni drepți. Iar pentru evitarea distrugerii e nevoie de şapte.

O pâclă sură începu să se strecoare în sală.

Întrunirea luă sfârşit în confuzie.

Cum ajunse la serviciu, Milligan veni la biroul lui şi-i spuse, rânjind larg:

— Am făcut-o lată aseară, nu? Mă durea o căpățână de dimineață!

Pankopf se trase îndărăt. Bărbatul arăta altfel. Nu era numai faptul că ar fi trebuit să fie mort. Acela nu era rânjetul lui irlandez, aspru şi nepăsător. Acum era o grimasă răutăcioasă, iar în ochi îi scanteia ura.

— Cred că am nevoie de o aspirină, spuse Pankopf. Trase sertarul şi începu să scotocească înăuntru, evitând în mod deliberat privirea celuilalt.

— Te-ai gândit vreodată, începu Milligan parcă într-o doară, cum, dacă repeţi destul de des un cuvânt obişnuit, de zi cu zi - de pildă, aspirină -, el îşi pierde înţelesul? Te gândeşti la aspirină, dar nu ţi-o mai poţi închipui. Devine doar o combinare de silabe. Aspirină.

— Nu, nu m-am gândit, răspunse Pankopf. Dar se gândea acum. Căuta peste tot şi nu găsea pilulele. Aspirinele.

— Sau pix, continuă Milligan. Sau piuneze, nu? Papetărie. Repetă-l de câteva ori. Papetărie. Ce înseamnă? Nimic. Cum ar putea însemna ceva? Papetărie.

Sertarul era acum ciudat de gol se golea treptat pe măsură ce Milligan bolborosea mai departe, numind obiecte pe care Pankopf le uita parcă instantaneu.

Şi totuşi, în ciuda faptului că sertarul conţinea atât de puţine, Pankopf tot nu putea găsi... astea, ce căuta el. Probabil că nu erau în sertar. De-abia simţind, mişcându-se ca printr-o ceaţă de durere amorţită, începu să scotocească în buzunare.

— Piedestaluri, spunea Milligan. Pene, păuni şi puşculiţe. Toate sunt lipsite de sens. Paraşute.

În buzunarul de la cămaşă era ceva. Pahkopf îl scoase şi-l despături, sperând disperat că acolo se aflau... astea, cum le zicea.

Era un bilet, cel primit de la Philip Korman. Acum părea făcut dintr-o folie metalică, nu din materialul acela care nu mai ştia exact cum se numeşte, pe care se scriau de obicei literele. Dar înclinându-l într-o parte şi în alta, putea citi literele gravate, sclipind argintii în lumină: *Pentru Dumnezeu, Sandy! Fă ceva!.. K.*

— La urma urmei, ce naiba e un Pankopf? întrebă Milligan, rânjind tot mai larg şi mai răutăcios. Pan-kopf. Repetă-l de câteva ori, aşa lent. Pan...

Pankopf cedă şi o luă la fugă.

Ceţurile cenuşii se despicară şi Dorff se trezi. Pentru o clipă rămase nemişcat, cu ochii închişi. Sunt în spital, îşi spuse. S-a întâmplat ceva. Ultimul lucru pe care şi-l amintea era convorbirea cu domnişoara Goodbody în apartamenul lui. Discutau despre natura identităţii. Apoi, fără cea mai mică senzaţie de tranziţie - aici. Speră să nu fie pe moarte.

Deschise ochii şi se pomeni privindu-şi propriul chip.

— Haide, Dorff, scoală-te, rosti Dorff trăgându-l brutal de picioare. N-avem timp de căscat gura.

Dorff privi în jur, clipind. Se afla într-o încăpere uriaşă, plină cu şiruri de rezervoare criogenice de clonare. Jumătate din ele erau deja deschise. Nu departe, un grup de vreo douăzeci de Dorffi discutau în şoaptă. Prin alte părți, el se plimba singur, gânditor.

— Ce se-ntâmplă? întrebă el.

— Oh, Dumnezeule, nu cred că mai rezist să explic încă o dată totul. Dorff se strâmbă dezgustat, apoi îi azvârli în brațe un maldăr de haine. Îmbracă-te. Trebuie să-i dăm drumul. Phil m-a anunțat ce se întâmplă...

— Phil? Te referi cumva la Phil Kavanaugh? Dar e mort.

— Ăsta-i, încuviință Dorff. Mai repede, da? Avem necazuri. Am dat de bucluc, Pankopf e gata să cedeze.

Lumea se destrăma. Probabil că nu era nimic nou, dar Pankopf era în sfârşit pregătit s-o accepte. Aşa încât tresări, dar nu fu extrem de surprins, când taxiul în care intrase se ridică în văzduh, îşi aplecă puțin botul şi viră spre vest.

— Încotro, şefule? Şoferul aruncă un cot cromat peste spătarul banchetei şi se răsuci către el. Un alt robot.

Era prea mult. Lui Pankopf nu-i mai păsa.

— Pe bulevardul Muntele Plăcerilor, rosti el, şi robotul coti vehiculul, îndreptându-se spre Suburbii. Mergeau în tăcere, regiunea de dedesubt albastru-cețoasă, în vreme ce Pankopf încerca să-şi adune gândurile.

În cele din urmă întrebă:

— Ce înseamnă pentru tine propoziția: „Rareori lucrurile sunt ceea ce par a fi”?

— Este din opereta HMS Pinafore de Gilbert şi Sullivan, domnule, răspunse politicos robotul. Versul următor sună: „Smântâna se preface că-i frişcă”.

— Problema mea este că nu ştiu în cine să mă-ncred, zise Pankopf. Adică, toți pretind că sunt prieteni cu mine, dar eu nu mă pot baza decât pe aparențe. Sperasem că fraza aceea îmi poate oferi o pistă. Se pare că am greşit.

— Dimpotrivă, domnule. Diferența între smântână şi frişcă nu este foarte mare; este mai degrabă o problemă de nuanță. Aş asemăna-o oarecum cu diferența dintre percepție şi realitate. Poți să nu te încrezi în aparențe, dar absența unor informații pe care te poți bizui, în ceea ce priveşte contrariul, trebuie să te comporți *ca şi cum* aparențele superficiale ar fi adevărate.

— Poate că ai dreptate, reflectă Pankopf.

Şoferul îl lăsă în fața casei şi plecă. Ignorând salutul voios al doamnei McMurtry, Pankopf porni grăbit pe alee. Intră şi încuie uşa înapoia lui. Pentru prima dată după foarte mult timp, se simți în siguranță.

— Te-am prins! exclamă mulțumită domnişoara Goodbody.

— Mi se pare o prostie, spuse Dorff.

— Gura! se răsti Dorff-ul comandant. Alinierea!

Mărşăluiau pe bulevardul Muntele Plăcerilor, în formație compactă, sute de Dorffi, toți echipați în salopete identice. Ceața cenuşie se despica pentru ei înainte şi se strângea după trecerea lor.

Înăuntrul pâclelor se deplasau umbre uriaşe. Răsuna scârțâit de insecte. Dorff nu era singurul care simțea un fior.

Totuşi, chiar înfruntând inamici atât de înspăimântători, asemenea înregimentare nu este bună, se gândi Dorff. N-ar trebui să fii obligat să te conformezi, să fii aidoma celorlalți din mulțime. Nici chiar dacă mulțimea aceea ar fi alcătuită numai din tine.

Dar pe când Dorffii avansau în coloane regulate, pajiştile perfect tunse dinaintea lor începură să foiască. În iarba verde apărură găuri negre, mici la început, dar mărindu-se întruna.

— Pregătiți-vă de luptă! Locotenentul Dorff îi împărți în plutoane.

Cu ce? se întrebă Dorff. Nici unul dintre ei nu căpătase arme. *Ceva* ieşea din pământ.

— Kumquat, făcu Milligan. Întinse palma cu fructul şi se încrunta când acesta nu dispăru. Nu cooperează, se plânse el.

Domnişoara Goodbody sorbi din ceai, privindu-l pe Pankopf care era legat de scaun.

— Călduț, spuse ea. Lent, înclină ceaşca, turnând ceaiul călduț în poala lui Pankopf. Are ochi frumuşei. Încălzeşte câteva cuțite pe plită.

În clipa aceea se auzi un ciocănit la uşă. Aceasta se întredeschise şi doamna McMurtry privi înăuntru.

— Bună! zbieră ea, agitând un ziar făcut sul. Domnul Pankopf e acasă? Câinele lui mi-a lăsat ziarul mie. Privi în jur şi-l văzu legat de scaun. Ah, iată-vă!

— Puneți mâna pe ea! răcni domnişoara Goodbody.

Ea şi Milligan tocmai înşfăcaseră brațele femeii, când Dorff ieşi din ascunzătoarea lui, dinapoia uşii, cu un revolver în mână. Purta o beretă, pusă şmechereşte.

— Nu credeai că vreunul dintre mine o să reuşească, este? rânji el. Îi împinse pe cei doi spre spatele încăperii, în vreme ce doamna McMurtry îl dezlega pe Pankopf. Eşti bine, Sandy?

— Aşa cred. Ce se-ntâmplă?

Dorff privi către doamna McMurtry care încuviință scurt.

— Realitatea se destramă, spuse el. Oamenii de ştiinţă cred că unele arme folosite în Al Şaptelea Război Mondial au stricat pentru totdeauna ţesătura realităţii. Oameni şi locuri au dispărut pur şi simplu din existenţă. Sau, poate, s-au transformat în... în altceva.

Totuşi, ici şi colo, există insule de raţionalitate, locuri unde oamenii nici nu dispar, nici nu transformă. Noi am cercetat şi am descoperit că o mână de răzleţi menţin realitatea în jurul lor. Tu eşti unul dintre ei, Sandy. Chiar dacă crezi că trăieşti cu o sută de ani în trecut. Din acest motiv am mutat-o pe doamna McMurtry să-ţi fie vecină. Ca preşedinte al Statelor Unite, venitul ei este întrecut numai de al tău.

Iisuse, se gândi Pankopf. O femeie preşedinte.

— Fii cu ochii-n patru până-i leg pe-ăştia doi, îi ordonă doamna McMurtry lui Dorff.

Ignorat, Pankopf îşi aruncă ochii pe ziarul pe care-l adusese preşedintele. Pe prima pagină era fotografia lui Phil. Uimit, luă ziarul şi începu să citească articolul de sub fotografie.

CAMDEN (UPI) - Philip Kirby şi-a exprimat astăzi îndoielile că Sanford Pankopf va izbuti vreodată să zărească adevărata natură a realităţii. „Sandy e un tip valabil”, a spus el reporterilor, „însă trebuie să înveţe să gândească cu propriul lui cap. Pentru moment se pare că va accepta versiunea lui Dorff. Iar asta ar fi o mare greşeală.”

Recent, Pankopf a fost salvat dinaintea a doi atacatori de către Lemuel Dorff şi preşedintele Helen McMurtry. Printr-un raid îndrăzneţ, organizat în timpul zilei...

Pankopf lăsă ziarul din mână. Nici Phil nu mai crede în mine, îşi spuse. Cred că într-adevăr am făcut totul talmeş-balmeş. Nici pentru o clipă nu se gândea că ajunsese la adevăr. Acesta era aidoma unei cepe, căreia îi desprinzi foaie după foaie, până rămâi cu... ce? Poate cu nimic. Totuşi el avea datoria să caute acel ultim centru.

Scoase pilulele PK-47 şi le privi. Poate că aveau să-i distrugă creierul, lăsându-l pentru tot restul vieţii un paralitic neputincios, salivând prin colţul gurii. Dar era un risc pe care trebuia să-l înfrunte. Înghiţi pilulele una după alta, fără apă. Pentru o clipă, se clătină ameţit. Apoi se simţi calm şi lucid. Aerul părea anormal de limpede. Iar el ştia ce anume avea de făcut.

— Milligan, vorbi brusc Pankopf, tu ce eşti de fapt? Robot, sau ce?

Bărbatul legat îşi feri ochii de privirea lui Pankopf. Dar acesta continuă să-l fixeze, fără să clipească, dorindu-şi să vadă. Milligan tremură, ca văzut printr-un strat de aer cald. Forma lui deveni neclară, după aceea se topi, refăcându-se puţin câte puţin, până când, în cele din urmă, se stabiliză într-o insectă gigantică.

Era un gândac. Avea înălţimea mai mare decât a lui Pankopf, iar elitrele dure îi străluceau întunecat. Milligan se mişcă puţin şi pe carapace dansară curcubee multicolore. Era superb, tot aşa cum poate fi superb un automobil de teren, mare şi negru.

— Milligan? rosti ezitant Pankopf. Creatura îşi clănţăni cleştii. Înapoia ei, domnişoara Goodbody rânji dispreţuitoare.

Dorff se retrase dinaintea gândacului. Preşedintele îi urmă exemplul, nu la fel de iute, cu o expresie bănuitoare şi vicleană.

— Şi tu? o întrebă Pankopf pe domnişoara Goodbody. Tu cum arăţi de fapt?

Şi, ca prin farmec, şi ea se preschimbă într-o insectă.

— Dumnezeule, Pankopf! strigă Dorff. Ce faci?

— Ceva ce trebuie să fac. Pentru a-mi menţine respectul faţă de mine. Privi direct spre Dorff. Şeful lui. Şi tu, cum eşti *de fapt?*

Dorff încremeni. Ochii i se închiseră şi buzele îi păliră. Paloarea se răspândi, aidoma chiciurii, pe chipul lui. Lângă el, preşedintele McMurtry rămăsese la fel de nemişcată, cu pielea alb-albăstruie de cadavru.

Nu te opri, îşi spuse Pankopf prin valul de greaţă şi oroare. Mai este. Privi în jurul odăii luxos mobilate şi, pe fereastra, la pajiştea verde de afară, la straturile de flori, la căsuţele aliniate. Cerul deasupra, norii, şi pământul dedesubt.

Se adresă tuturor:

— Mascarada s-a terminat. Arătaţi-vă!

— Bravo, rosti Phil. Începusem să mă-ndoiesc, dar ai răzbătut cu brio.

Încet, Pankopf ridică ochii din vălmăşagul de fire albastre şi roşii încolăcite în jurul lui. Privi pereţii din carton, şirul nesfârşit de cuşete terapeutice ocupate.

— Unde sunt? întrebă el. Dar îşi amintea deja o parte.

Cuşetele erau de pe nava colonizatoare Rasputin. Iar el fusese astronavigatorul navei. Phil - Phil şi femeia de lângă el, sora lui geamănă, erau secunzii.

Un uriaş gândac negru, purtând calotă de infirmiera, apăru şi-i strecură un termometru în gură. Îi apucă încheietura mâinii între cleşti.

— N-are febră, vorbi gândacul. Pulsul un pic cam iute.

— Nu mă miră, încuviinţă Phil. Împreună cu sora lui îl ajută pe Pankopf să se scoale. Suntem pe New Camden. Mai ţii minte cum am ajuns aici?

— Nu... am... ba da. Am găsit forme de viaţă inteligente. Nişte insecte mari şi negre. Pankopf scutură din cap. Se simţea ameţit.

— Perfect. Ce-ţi mai aminteşti?

— Trebuia... trebuia să colonizăm New Camden. Sondele automate spuneau că e prielnic vieţii. Dar... insectele se găseau deja aici.

— Au o civilizație extrem de avansată, zise Phil. Putem fi invidioşi pe ea. Iar oraşele lor acoperă toate continentele. Nu există nici o regiune neexploatată. Din fericire, ne-am oferit un loc în societatea lor. Putem fi egali cu ele în oraşe, însă trebuie să ne ducem viața *printre* ele. Asta îți aminteşti?

Pankopf se înfioră.

— Da, încuviință în cele din urmă. Îmi amintesc. Şi îmi mai amintesc că eu... n-am putut rezista.

— Mulți dintre noi nu s-au putut adapta. Eu am fost unul, tu altul. De aceea a trebuit să vindecăm şocul prin cuşetele terapeutice.

Pankopf privi fuiorul de sârme de deasupra lui şi-şi aminti visele.

— De fapt, mă videcați.

Parcurgerea unor imaginații traumatizante constituia un proces lung şi complicat, chiar şi cu ajutorul cuşetelor. O cască atârna încă deasupra patului său.

— M-ați călăuzit înapoi spre însănătoşire.

— Spre acceptarea lumii tale, spuse secundul. Da. Eu am făcut asta. Cu un mic ajutor din partea concetățenilor noştri.

Privi cu subînțeles spre gândacii care mişunau prin salon. Alții purtau căşti şi stăteau nemişcați lângă cuşete.

— Domnişoara Goodbody? Pankopf considera, deşi cu ignoranța unui civil, că modul în care se comportase ea nu fusese cam ceea ce te poți aştepta de la un terapist.

— Este o patrioată. Phil părea stânjenit. Nu toți ne-au primit cu brațele deschise pe New Camden. Exista un mic grup militant, care nu dorea ca prezența noastră să întârzie puritatea lor rasială. De obicei am reuşit să-i izolăm.

Pankopf inspiră adânc.

— Şi-acum? O să-ncep să trăiesc printre gândaci?

Constată că ideea nu-l mai tulbura. Probabil se vindecase.

— Şi asta, încuviință Phil. Însă am nevoie de ajutorul tău; dacă mi-l poți oferi. Avem extrem de multă nevoie de terapişti, deoarece mai sunt foarte mulți în cuşete. De pildă, Dorff. Merge spre însănătoşire, dar are nevoie de ajutor.

Zâmbi şi arătă spre un pat. Pankopf se-aşeză. Se simțea epuizat fizic.

— Dar asta mai târziu, continuă Phil. Deocamdată vreau să te odihneşti. Mai târziu o să discutăm şi despre viitor.

Îi făcu cu ochiul şi se îndepărtă.

Pankopf era gata să se întindă, când observă cartonaşul alb de pe pernă. Pe el scria: *Nu-i crede, Sandy. Te orbesc cu chestii ştiințifice. Nu te opri din căutatul adevărului. Era semnat Philip K.*

Iisuse, se gândi Pankopf. Nu se termină niciodată.

O mână metalică se întinse peste umărul lui şi luă cartonaşul. Se răsuci şi, stupefiat, văzu un robot îndepărtându-se pe coridor. Era îmbrăcat într-un trenci vechi şi larg, şi o pălărie cu boruri pleoştite. Adidaşii erau încheiați peste gleznele cromate.

Chiar înainte de-a dispărea din vedere, salută o gigantică infirmieră-gândac. Insecta îi răspunse la salut.

Sfârr - bzz – clic

„*Acesta a fost doar începutul*” - din Ubik, de Philip K. Dick.

[*Originally published in „Isaac Asimov's Science Fiction Magazine”, Feb. 1985*]